

РЕШЕНИЕ

№ 3892

гр. София, 05.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 81 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: СВЕТЛАНА ХР. ПЕТКОВА

при участието на секретаря НАТАША П. МЕРЕВА
като разгледа докладваното от СВЕТЛАНА ХР. ПЕТКОВА Гражданско дело
№ 20231110114614 по описа за 2023 година

Предявен е осъдителен иск от ищеца „Стройкомплект“ ЕООД срещу ответника ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД за сумата в размер на 19 175,98 лева, представляваща лихва за забава върху присъдено застрахователно обезщетение в размер на 45 268 лева по предявен срещу ответника обратен иск по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, т.о. VI-11 състав, за периода от датата за приемане за разглеждане на обратния иск – 14.11.2018г. до датата на плащане 16.01.2023г.

Ищецът „Стройкомплект“ ЕООД твърди, че в качеството си на ответник по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, т.о. VI-11 състав, с отговора на исковата молба поискал привличане на застрахователя ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД по сключена застраховка „Отговорност на превозвача“ и предявил срещу него обратен иск с правно основание чл.208 КЗ/отм./ за заплащане на застрахователно обезщетение в размер на 23 345,16 евро, приет за съвместно разглеждане с определение № 5906 от 14.11.2018г. Поддържа, че с решение № 749 от 18.04.2019г. обратният иск бил уважен за пълния претендиран размер. С решение № 11980 от 10.09.2020г. по т.д. № 3431/2019г., по описа на САС, т.о. 3 с-в, образувано по жалба на ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД, обратният иск е отхвърлен за горницата над 23 145,16 евро. Ищецът посочва, че във връзка с влязлото в сила решение по обратния иск срещу ответника, в негова полза е издаден изпълнителен лист на 24.10.2022г. за сумата 23 145,16 евро /равняващи се на 45 268 лева/, въз основа на който е образувано изпълнително дело № 238440400017 при ЧСИ Стоян Якимов. Твърди, че в срока за доброволно изпълнение ответникът по настоящото дело платил по-голямата част от присъденото вземане, като на 01.02.2023г. ищецът получил сумата в размер на 45 334 лева, с която са погасени разноските по изпълнителното дело в размер на 266 лева и 45 068 лева главница. Поддържа, че приетият за съвместно разглеждане обратен иск срещу застрахователя по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, т.о. VI-11 състав, не е

бил съединен с иск за присъждане на законна лихва върху застрахователното обезщетение, поради което за него се поражда правен интерес да претендира акцесорното вземане в настоящото производство. С оглед на гореизложеното, моли за осъждане на ответника да му заплати законна лихва в общ размер 19 175,98 лева /върху присъдената главница 45 268 лева/, от които сумата 18 082 лева от датата на приемане за разглеждане на обратния иск – 14.11.2018г. до датата на издаване на изпълнителния лист – 21.10.2022г., както и сумата 1093,98 лева за периода 22.10.2022г. до 16.01.2023г. Претендира разноски.

Ответникът ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД е депозирал отговор в законоустановения срок по чл.131 ГПК, с който оспорва иска по основание и размер. Твърди, че не дал повод за образуване на настоящото производство, както и че не е изпаднал в забава. Поддържа, че застрахователят изпада в забава спрямо превозвача след плащане от страна на застрахования - „Стройкомплект“ ЕООД в полза на ищеца по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, т.о. VI-11 състав – „Еврологистик БГ“ ЕООД, за което не са представени доказателства. Оспорва периода, за който се претендира лихва за забава, като твърди, че такава се дължи след влизане в сила на всички съдебни актове. Излага съображения, че с платежно нареждане от 16.01.2023г. е заплатил по посочената сметка на ЧСИ сума в общ размер 51 855,25 лева, с която е погасил главницата, разноски и такси по изпълнителното дело, в която връзка представя писмени доказателства. Оспорва датата, на която се твърди, че е предявен обратен иск срещу застрахователя. Прави възражение за погасяване на вземането по давност по смисъла на ЗЗД, както и на осн. чл.32 от Конвенцията. Намира, че при изчисляване размера на акцесорното вземане, приложение следва да намерят разпоредбите на Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/. Моли за отхвърляне на исковата претенция и присъждане на сторените в производството разноски.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

За основателността на иска в тежест на ищеца е да докаже възникването на главното парично задължение, настъпването на неговата изискуемост, както и размера на обезщетението за забава в размер на законната лихва.

По делото е безспорно между страните, че с Решение № 749 от 18.04.2019г. по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, ТО - 11 състав, ответникът по делото „Стройкомплект“ ООД, в качеството му на превозвач е осъден да заплати в полза на ищеца „Еврологистик БГ“ ЕООД - спедитор по предявен регресен иск сумата 25 745,08 евро, представляваща обезщетение за щета – повреден товар, заплатена в полза на възложителя /Нагел Юръпиен Фул Трак/ по договор за превоз на товар и и въз основа на влязло в сила съдебно решение на РС - Ротердам, Нидерландия. Не е спорно и се установява от представените писмени доказателства, че по посоченото дело ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД е било привлечен в качеството му на трето лице-помагач на ответника „Стройкомплект“ ООД и е осъдено да заплати на последния по предявен обратен иск /по реда на чл.219, ал.3 ГПК/ с правно основание чл. 208 КЗ /отм./ сумата 23 345,16 евро, представляваща изплатено обезщетение за повреден товар при превоз на замразени храни от Нидерландия до България от 25.05.2016г. до 03.06.2016г.

Не се спори и че с влязло в сила Решение № 11980 от 09.09.2020г. по т.д. №

3431/2019г. по описа на САС, ТО - 3 състав, визираното първоинстанционно решение е отменено в частта по предявения главен иск срещу „Стройкомплект“ ЕООД за сумата от 50 352,99 лева /левовата равностойност на 25 745,08 евро/, представляваща обезщетение за вреда – повреден товар при превоз на замразени храни от Нидерландия до България за периода от 25.05.2016г. до 03.06.2016г. на основание чл.17 от Конвенцията за международен автомобилен превоз на стоки и съответно е постановено друго, с което ответникът е осъден да заплати сумата 54 156,32 лева, а за разликата над тази сума до пълният предявен размер – 66 351,42 лева искът е отхвърлен. Актът на първоинстанционния съд е отменен и в частта по предявения и разгледан обратен иск на „Стройкомплект“ ЕООД срещу „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД за сумата над 23 145 16 евро до присъдения размер от 23 345,16 евро.

Безспорно следователно е съществуването на съдебно признато парично вземане в полза на ищеца „Стройкомплект“ ЕООД по отношение на ответното дружество ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД в размер на 23 145 16 евро, както и че в приключилото съдебно производство по осъдителния иск за изпълнение на договорно задължение, произтичащо от сключена застраховката „Отговорност на превозвача“, не е предявен акцесорен иск за присъждане на законна мораторна лихва за периода след предявяване на обратния иск до окончателното плащане.

От представените писмени доказателства еднозначно се установява, че с Определение № 5906/14.11.2018г. по гр.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, ТО, VI-11 състав, постановено по реда на чл. 374 ГПК, първоинстанционният съд е конституирал привлечения с отговора на исковата молба като трето лице - помагач на страната на ответника – „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД и е приел за съвместно разглеждане предявения под условията на евентуалност срещу последния обратен иск, който е бил разгледан в производството по делото.

Видно от представен по делото изпълнителен лист, издаден на 24.10.2022г. на основание чл.405, вр. чл.404, ал.1, т.1 ГПК въз основа на влезлите в сила Решение № 11980/10.09.2020г. по т.д. № 3431/2019г. по описа на САС и Решение № 749/18.04.2019г. по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, ТО, VI-11 състав, ответникът ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД е осъден да заплати на ищеца „Стройкомплект“ ООД сумата 23 145,16 евро.

Въз основа на посочения изпълнителен титул ищецът е подал молба с вх. № 00816/05.01.2023г. пред ЧСИ Стоян Якимов, рег. № 844, съответно е образувано изпълнително дело № 238440400017 за принудително събиране на съдебно признатата сума.

От приета по делото покана с вх. № 67/10.01.2023г. на ЧСИ Стоян Якимов, рег. № 844 се установява, че на ответното дружество е предоставен двуседмичен срок за доброволно изпълнение, в рамките на който същият е погасил претендираната от взыскателя сума, ведно с дължимите такси и разноски по изпълнителното дело, видно от платежно нареждане от 17.01.2023г.

Спорен между страните е въпросът дали ответникът е изпаднал в забава при плащане на присъденото с влязъл в сила акт на съда в полза на ищеца по предявения обратен иск парично вземане за застрахователно обезщетение.

На първо място следва да се посочи, че ищецът в настоящото производство „Стройкомплект“ ЕООД претендира законна лихва върху присъдената му с влязло в

сила съдебно решение главница за застрахователно обезщетение по застраховка „Отговорност на превозвача” за периода от приемането за съвместно разглеждане на предявения по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, ТО - 11 състав обратен иск - 14.11.2018г. до датата на окончателното плащане – 16.01.2023г. Следователно се касае за акцесорна претенция, представляваща законна последица от уважаване на главничното вземане за заплащане на застрахователно обезщетение, която съгласно разпоредбите на КЗ /чл.409 КЗ/ се съизмерява със законната лихва за забава. В този смисъл позоваването на ответника на приложимостта на нормите на Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки (CMR), в частност на чл. 27 от Конвенцията за изчисляване размера на същата е неоснователно. Последната разпоредба на Конвенцията би била относима в случай на определяне на обезщетение за забава в отношенията между страните по превозното правоотношение, какъвто настоящия случай не е.

Законната лихва по чл. 86, ал. 1 ЗЗД има обезщетителна функция за вредите от забава при неизпълнение на парично задължение. Задължението за мораторна лихва възниква само при поискване чрез самостоятелен иск за обезщетение за вредите от забавата или като последица от уважаване на иск за главницата. Когато задължението е срочно, длъжникът изпада в забава след изтичането на срока, а когато няма определен ден, длъжникът изпада в забава след като бъде поканен от кредитора /чл. 84, ал.2 ЗЗД/. Както в правната теория, така и в съдебната практика, безпротиворечиво се приема, че исковата молба има значението на именно на такава покана.

Предвид гореизложеното съдът намира, че с предявяване на обратния иск с правно основание чл.208 КЗ /отм./ по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, ТО - 11 състав срещу третото лице - помагач на ответника, който иск е бил разгледан и съответно уважен, ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД е изпаднало в забава в плащането на присъдената с влязлото в сила решение по посоченото дело главница за застрахователно обезщетение. Ищецът в настоящото производство е заявил искане за присъждане на лихва за забава от по-късен момент - определението на съда по чл.374 ГПК, с което искът е приет за съвместно разглеждане, поради което и възражението на ответника за датата на завеждане на исковата молба е безпредметно. Не могат да бъдат споделени и доводите на ответника за липса на представени доказателства за погасяване на задължението на застрахования към неговия кредитор, нито за изпадане в забава едва след влизане в сила на всички съдебни актове, с които съда се е произнесъл по дължимостта на претенцията за застрахователно обезщетение, доколкото съобразно изложените по-горе аргументи в настоящия казус се касае за присъждане на законната последица от уважения главен иск.

Ответникът е релевирал своевременно с отговора на исковата молба възражение за давност, което следва да бъде разгледано.

На първо място следва да се посочи, че по иска за присъждане на законна лихва не намира приложение нормата на чл. 32 от Конвенцията за международен автомобилен превоз, тъй като не се касае за искове, произтичащи от превози, подчинени на Конвенцията, а за претенция за обезщетяване на вредите от неточното във времево отношение изпълнение на парично задължение. Предвид изложеното, съдът намира, че е приложима разпоредбата на чл.111, б. „в” ЗЗД.

Същевременно правото на съдебна защита на вземанията следва да бъде упражнено в определените /преди изтичането на посочените/ в чл.110 и чл.111 ЗЗД срокове, за да се пресече възможността длъжникът да упражни волеизявлението си за

погасяване правото на иск. Спорното материално субективно право чрез правопораждащите го факти и съдържанието му очертава параметрите на вземането по смисъла на чл.115, ал.1,б.”ж” ЗЗД. Това, което е предмет на съдебния процес по логиката на чл.115,ал.1,б.ж”ГПК е включеното, въведеното от страните в предмета на спора, като фактическо основание-предмет на първоначален, насрещен, обратен иск или възражение срещу предявен иск. Когато процесът се развива само по отношение на главното парично вземане и претенция за обезщетение за забава, както за периода преди завеждане на иска, така и за следващ предявяването му период, не е заявена, то вземането за обезщетение за забавено изпълнение е извън предмета на спора и е необхванато от процеса. Паралелът в разпоредбите на чл.116, б.”б” и чл.115, ал.1,б.”ж” ЗЗД ясно очертава, че когато едно вземане не е предмет на иск /възражение срещу иск/, по отношение на него не може да има нито прекъсване на давностния срок, нито този срок да престане да бъде правно значим /да спре/. Именно за да се осигури защитата на субективното право /вземането/ чрез правото на иск, през периода, през който то се упражнява, законът лишава от релевантност времето, течението на срока. Константата практика на ВКС /Решение № 200 от 22.12.2014г. по т.д.№ 4529/2013г. на I т.о., Решение № 232 от 02.05.2012г. по т.д.№ 782/2010г. на II т.о./, съгласно която разпоредбите на чл.115 и чл.116 ЗЗД имат императивен характер, изчерпателно посочват и лимитирано установяват основанията за спиране и прекъсване на погасителната давност, е изцяло относима и по отношение на хипотезата, когато предмет на спора е бил само главното вземане, но не и акцесорната претенция. Недопустимо е разширително тълкуване на разпоредбата на чл.115,ал.1,б.”ж” ЗЗД, в която ясно е очертан обхватът ѝ - спорът относно вземането, изключва възможността за приложението ѝ по отношение на вземане за обезщетение за забавено плащане на паричното задължение, което не е предмет на предявения иск и чиято защита на е заявена. Следователно несъстоятелно и невярно се явява изложеното от ищеца в писмената му защита твърдение за спиране на давностния срок досежно претендираното обезщетение за забавено плащане през периода на висящност на процеса относно главното вземане, в който не е била претендирана законна лихва нито за периода до предявяването на иска, нито за последващия такъв. Акцесорността на лихвата по отношение на главницата-главното вземане не е основание и аргумент за приложение на разпоредбата на чл.115,ал.1, б.”ж” ЗЗД.

Съдът, като взе предвид приложимата норма на чл.111 б.”в” от ЗЗД, с която законодателят е определил специален тригодишен давностен срок и съобрази, че исковата молба, с която се претендира законна лихва за периода от 14.11.2018г. до 16.01.2023г. е предявена на 21.03.2023г. намира, че процесното вземане за периода до 21.03.2020г. е погасено поради изтичане на погасителната давност. Следователно непогасено по давност е вземането за законна лихва за периода от 22.03.2020г. до 16.01.2023г., което определено по реда на чл.162 ГПК върху главницата в размер 45 268 лв. възлиза на сумата 12 992,82 лв. До последният размер искът е основателен и следва да бъде уважен, а за разликата над него до пълния предявен размер от 19 175,98 лева и за периода 14.11.2018г. до 21.03.2020г., следва да се отхвърли.

По разноските:

При този изход на делото право на разноски имат и двете страни, съобразно уважената, респективно отхвърлената част от иска.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца следва да се присъди сумата в размер на

2021,83 лв., представляващи заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение, което е действително заплатено от ищеца на адв. Атанасова, видно от договор за процесуално представителство от 18.10.2023г. и платежно нареждане от 20.10.2023г. Съдът не следва да обсъжда възражението за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар по чл.78, ал.5 ГПК, доколкото същото е въведено едва след приключване на устните състезания.

На ответника на основание чл.78, ал.3 ГПК следва да се присъдят разноски в размер на 32,00 лева, представляващи юрисконсултско възнаграждение, при определен от съда размер - 100 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД, ЕИК 000694286, със седалище и адрес на управление: гр. София, пл. „Позитано“ № 5 **ДА ЗАПЛАТИ** на „Стройкомплект“ ЕООД, ЕИК 831847364, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „А. П. Чехов“ № 58А, ет.3, ап. 13 на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата от **12 992,82 лева**, представляваща лихва за забава върху присъдено застрахователно обезщетение в размер на 45 268 лева по предявен срещу ответника обратен иск по т.д. № 1277/2018г. по описа на СГС, т.о. VI-11 състав, за периода от 22.03.2020г. до 16.01.2023г., като ОТХВЪРЛЯ иска за законна лихва над сумата 12 992,82 лева до пълния предявен размер от 19 175,98 лева и за периода 14.11.2018г. до 21.03.2020г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД, ЕИК 000694286, със седалище и адрес на управление: гр. София, пл. „Позитано“ № 5 **ДА ЗАПЛАТИ** на „Стройкомплект“ ЕООД, ЕИК 831847364, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „А. П. Чехов“ № 58А, ет.3, ап. 13, сумата от **2021,83 лева**, разноски по делото.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК „Стройкомплект“ ЕООД, ЕИК 831847364, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „А. П. Чехов“ № 58А, ет.3, ап. 13 **ДА ЗАПЛАТИ** на ЗЕАД „Булстрад Виена Иншурънс груп“ АД, ЕИК 000694286, със седалище и адрес на управление: гр. София, пл. „Позитано“ № 5, сумата **32,00 лева**, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение в настоящото производство.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис.

Съдия при Софийски районен съд: _____